

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Bohumíra Žídka a soudkyň JUDr. Jany Palkovské a JUDr. Zuzany Ihnátové v právní věci žalobce [redacted] se sídlem [redacted] IČ: [redacted] zastoupeného JUDr. [redacted] advokátem se sídlem [redacted] [redacted] proti žalovanému [redacted] se sídlem [redacted] zastoupenému [redacted] se sídlem [redacted] o nahrazení projevu vůle, k odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne 6. 12. 2016, č. j. 38 C 143/2015-458,

t a k t o :

I. Rozsudek okresního soudu se v odstavci I. výroku **potvrzuje.**

II. V odstavci II. výroku se rozsudek okresního soudu **mění takto:**

Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

III. Žalovanému se náhrada nákladů odvolacího řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozsudkem okresní soud zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhá nahrazení souhlasu žalovaného s dohodou o vydání jiných, než zemědělských nemovitostí a věcí movitých v odstavci I. výroku přesně specifikovanou, a dále rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení ve výši 9.749 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (odstavec II. výroku).

Rozsudek napadl včasným odvoláním žalobce, které doplnil podáním z 31. 1. 2017, dále podáním z 8. 8. 2017 a 21. 8. 2017 a navrhoval, aby odvolací soud rozsudek okresního soudu změnil a žalobě v plném rozsahu vyhověl. Žalobce namítal, že soud I. stupně nesprávně a neúplně zjistil skutkový stav věci a rovněž věc nesprávně právně posoudil. Okresní soud své rozhodnutí zdůvodnil zejména tím, že žalobce nespĺňuje podmínky pro vydání majetku ve smyslu § 8 odst. 1 písm. h) zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále též jen zákona o majetkovém vyrovnání), když jeho majetek byl konfiskován na základě dekretu prezidenta republiky č. 108/1945. V řízení konfiskační vyhláška, která by se vztahovala na majetek, který je předmětem sporu, nebyla předložena, soud konfiskaci dovozoval z vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ze dne 1. 10. 1948, kde dle odkazu měla konfiskace proběhnout na základě výměru [redacted] ze dne [redacted], č. j. [redacted]. Jelikož tento výměr nebyl v řízení nikdy předložen, žalobce jej ztotožňuje s vyhláškou [redacted] č. j. [redacted] proti které podal žalobce odvolání, o kterém nebylo nikdy rozhodnuto. Konfiskační vyhláška proto nikdy nemohla nabýt právní moci, a je třeba na ní hledět, jako by nebyla. Nemůže obstát závěr soudu, že ke konfiskaci na základě konfiskačního výměru, byl konfiskován majetek subjektu National socialistiche Deutsche Arbeiterpartei, tj. subjektu odlišného od žalobce. Pokud by tomu tak mělo být, dotčený konfiskační výměr by byl nicotným právním aktem, na základě kterého nemohlo dojít k přechodu vlastnictví. Uvedený subjekt pozbyl vlastnictví k dotčenému majetku již na základě ustanovení § 1 odst. 1 dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb., a ke dni 15. 1. 1947, kdy byl konfiskační výměr vydán, uvedený subjekt již vlastníkem daného majetku nebyl. Žalobou dotčený majetek tudíž nemohl být konfiskován na základě výměru [redacted] ze dne [redacted] č. j. [redacted]. Navíc majetek žalobce, jakožto církevní majetek, nebylo možné konfiskovat, na čemž se shodla i poválečná právní teorie. V tomto směru žalobce předložil důkazy, a to stanovisko Doc. JUDr. Františka Kopa, dále JUDr. Františka Weyra. Otázka možné aplikace dekretu č. 108/1945 Sb. na církevní majetek byla i předmětem jednání vlády Československé republiky a vyjadřovala se k ní řada státních orgánů. Dále nelze opomenout, že ve světle ustanovení § 1 odst. 1 dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb. a případně i ustanovení článku 6 dekretu prezidenta republiky č. 11/1944, je třeba pohlížet na výnos Říšského komisaře pro Sudetoněmecké oblasti o rozpuštění a konfiskaci majetku žalobce a na něj navazující majetkové převody, jako na neplatné. Žalobce je proto třeba považovat za vlastníka předmětného majetku i v rozhodném období, když pouze vlivem vnějších okolností nedošlo k opravě zápisu v pozemkových knihách. Nebylo-li o žalobcem uplatněných nárocích dle tehdejších restitučních předpisů po nástupu komunistického režimu řádně rozhodnuto, je nepochybně nutno považovat

tento stav za majetkovou křivdu dle ustanovení § 5 písm. j) zákona o majetkovém vyrovnání, která byla žalobci způsobena. Že byl žalobce vlastníkem dotčených nemovitostí v rozhodném období podle zákona o majetkovém vyrovnání, nemůže být pochyb, neboť jako vlastníka jej označuje také Nejvyšší správní soud ve svém nálezu ze dne 17. 12. 1948, č. j. 690/46-6. Skutečnosti vedoucí ke spáchání majetkové křivdy na základě ustanovení § 5 písm. b) zákona o majetkovém vyrovnání žalobce spatřuje také v tom, že mu majetek, který je předmětem sporu byl odebrán na základě zákona č. 125/1948 Sb. Naplnění skutečností vedoucích ke spáchání majetkové křivdy na základě ustanovení § 5 písm. i) a k) zákona o majetkovém vyrovnání, žalobce spatřuje v tom, že ke znárodnění jeho majetku došlo v rozporu s tehdy platnými právními předpisy, když se vyhláška Ministerstva zdravotnictví zakládala na konfiskačním řízení, které nebylo pravomocně ukončeno, neboť se žalobce proti konfiskační vyhlášce řádně odvolal. Nadto se na majetek žalobce dekret č. 108/1945 Sb. nevztahoval. Skutečnosti vedoucí ke spáchání majetkové křivdy na základě ustanovení § 5 písm. j) zákona o majetkovém vyrovnání spatřuje žalobce v tom, že jeho vlastnickému právu byla odepřena a nebyla mu poskytnuta ochrana, když nebyly nijak vyřízeny jeho žádosti o vrácení majetku, a tedy i obnovu pořádku v pozemkových knihách, ani jeho odvolání proti konfiskační vyhlášce. Právo žalobce domáhat se vrácení svého historického majetku výslovně uznal i Ústavní soud ve svém usnesení sp. zn. I. ÚS 4563/12 ze dne 4. 9. 2014, s tím, že žalobce je osobou oprávněnou ve smyslu zákona o majetkovém vyrovnání, a že je oprávněn domáhat se navrácení svého historického majetku podle uvedeného zákona. Je tak zřejmé, že majetek, který je předmětem sporu byl alespoň po část rozhodného období ve vlastnictví žalobce s ohledem na to, že subjekt, na který byl Velkoněmeckou říší zapsán majetek konfiskovaný žalobci zanikl před 25. 2. 1948; podle tehdy platného Československého práva nelze nemovitost označit jako věc bez vlastníka; rozhodnutí o rozpuštění žalobce a o konfiskaci jeho majetku byla po osvobození republiky zrušena a na něm založené převody vlastnického práva se tak staly neplatnými; v pozemkových knihách není od 18. 10. 1944 až do 4. 11. 1949, kdy bylo vloženo vlastnické právo žalovaného, jiný zápis o vzniku či zániku vlastnického práva. Žalobce předložil listiny, že jeho statutár velmistr Robert Schälzky se v létě 1945 domáhal navrácení nacisty konfiskovaného majetku správní cestou a těmito jeho žádostmi bezpochyby bylo zahájeno správní řízení, žalobci tak byla způsobena majetková křivda podle § 5 písm. j) zákona o majetkovém vyrovnání. Pokud o žalobcem uplatněných nárocích dle tehdejších restitučních předpisů nebylo po nástupu komunistického režimu řádně rozhodnuto, je uvedené nepochybně nutno považovat za majetkovou křivdu dle ustanovení § 5 písm. j) zákona o majetkovém vyrovnání, která byla žalobci způsobena.

Žalovaný k podanému odvolání žalobce uvedl, že navrhuje potvrzení rozsudku okresního soudu jako věcně správného. Žalovaný má za to, že soud I. stupně správně a úplně zjistil skutkový stav a tuto věc správně právně posoudil. Žalovaný soudí, že žalobou dotčené nemovitosti i movité věci nelze vydat dle zákona č. 428/2012 Sb., neboť nebyly ze strany žalobce splněny požadavky dané tímto zákonem. Žalobci se nestala majetková křivda v rozhodném období a nestala se ani způsobem daným § 5 téhož zákona. Věci pak nelze vydat, pokud byly podle § 8 odst. 1 písm. h) konfiskovány podle dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. Namítal-

li žalobce, že na církevní majetek nebylo možno aplikovat dekrety č. 12/1945 a č. 108/1945, tak žalovanému je známo, že se názory na přípustnost konfiskace církevního jmění v době po vydání konfiskačních dekretů prezidenta republiky i v době do 25. 2. 1948 vyvíjely. Z listin, které byly žalobcem předloženy nelze pro posouzení otázky přípustnosti konfiskace majetku žalobce vyvozovat žádné právní závěry, neboť předmětné listiny nejsou autoritativním výrokem k takovému posouzení povolaného státního orgánu. Polemika v tomto směru není na místě ani z toho důvodu, že zákon o majetkovém vyrovnání konfiskaci i církevního majetku výslovně připustil, když upravil výjimku z povinnosti věc vydat právě pro případy konfiskace, na niž Ústavní soud neshledal nic protiprávního. Je nesporné, že právní účinky konfiskace nastaly, a je zcela nerozhodné, kdo byl vlastníkem věci v době její konfiskace představující ve smyslu § 8 odst. 1 písm. h) zákonnou překážku pro vydání věci. Právně významná je pouze ta okolnost, že příslušné věci byly konfiskovány. Žalovaná dále poukazuje na to, že není pravdou, že by bylo pravomocně soudními rozhodnutími určeno, že nebylo pravomocně rozhodnuto o tom, že žalobce je subjektem spadajícím pod ustanovení § 3 odst. 1 Dekretu prezidenta republiky č. 121/1945 a č. 108/1945 Sb., jak se snaží žalobce předestřít. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 1. 1998, č. j. 20 Co 468/97-113, kterým mělo být takové určení vysloveno, byl zrušen rozsudkem Nejvyššího soudu č. j. 20 Cdo 2131/98 a věc vrácena Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení poté, kdy soud dospěl k závěru, že ve věci žádaného určení není dána pravomoc soudu. Zpochybňoval-li žalobce konfiskaci žalobou dotčeného majetku s tím, že nebyla předložena žádná konfiskační vyhláška, tak žalobce sám na existenci vyhlášky odkazoval ve svém vyjádření z 20. 11. 2015, a to na vyhlášku ministra zdravotnictví č. 3424/1948 Ú.I.I. ze dne 1. 10. 1948 o určení konfiskovaného lázeňského majetku [redacted] v obcích [redacted] a [redacted]. Tato vyhláška vyhlásila přírodní léčivé zdroje za lázeňský majetek, stejně tak ostatní nemovitosti, včetně předmětné kaple [redacted] které byly konfiskovány výměrem [redacted] ze dne [redacted], č. j. [redacted] bez náhrady podle § 1 odst. 1 č. 1 a 2 dekretu prezidenta republiky ze dne 25. 10. 1945 č. 108 a dále žalobce odkazoval na výše citovaný výměr z 15. 1. 1947. Domněnky žalobce, že citovaný výměr lze ztotožnit s vyhláškou [redacted] č. j. [redacted] proti které podal odvolání, jsou naprosto účelové a spekulativní. Správnost či splnění podmínek vyžadovaných dekrety č. 12/1945 Sb. a 108/1945 Sb. pro konfiskaci není předmětem nového přezkumu soudu pro vymezení věci spadajících pod ustanovení § 8 zákona č. 428/2012 Sb. Žalovaný dále poukazuje na závěry Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 89/94, z nichž vyplývá, že k přechodu majetku na stát docházelo bez ohledu na intabulační princip. Jestliže k vydání rozhodnutí podle § 3 odst. 2 dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb., popřípadě podle ustanovení § 1 odst. 4 dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 v projednávané věci došlo alespoň v některých případech, byl původní vlastník, již těmito rozhodnutími z hlediska citovaných dekretů „kategorizován“, takže i tam kde tato rozhodnutí ve vztahu k určité části majetku nebyla vydána nebo nebyla zapsána v pozemkové knize, byl nepochybně i v těchto případech dán průchod účinkům přechodu konfiskovaného majetku ex lege. Žalobce neučinil žádná relevantní právní jednání k navrácení konfiskovaného majetku zpět ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 128/1946, ač tak učinit mohl. Další korespondence žalobcem předložená ohledně slibů například od [redacted] či

případné tvrzení žalobce, že bylo připravováno vrácení nemovitosti žalobci, jsou právně bezvýznamná.

Z podnětu včasného odvolání žalobce přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek okresního soudu v souladu s ustanovením § 206 odst. 1 a § 212 o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání ve vztahu k výroku v odst. I není důvodné. Soud I. stupně při dokazování postupoval v souladu s procesními předpisy, z důkazů vyvodil správná skutková zjištění podstatná pro posouzení věci, z těchto důvodů odvolací soud skutková zjištění soudu I. stupně jako správná přejímá, neboť skutkový stav zůstal nezměněn i pro odvolací řízení. Takto zjištěný skutkový stav byl zcela postačující pro právní posouzení věci z hlediska podřazení nároku pod příslušnou hmotněprávní normu. Odvolacím soudem nebylo shledáno nezbytným doplnění dokazování, případně opakování důkazů již provedených okresním soudem.

Odvolací soud se ztotožňuje taktéž s právním posouzením věci soudem I. stupně.

Podle § 2 písm. a) zákona o majetkovém vyrovnání, pro účely tohoto zákona se původním majetkem registrovaných církví a náboženských společností rozumí věci, majetková práva a jiné majetkové hodnoty, včetně spoluvlastnických podílů a součástí a příslušenství věcí, které byly alespoň část rozhodného období ve vlastnictví, nebo které příslušely registrovaným církvím a náboženským společnostem, právníkům osobám zřízeným nebo založeným jako součástí registrovaných církví a náboženských společností, náboženské matici nebo dalším právníkům osobám zřízeným nebo založeným za účelem podpory činnosti registrovaných církví a náboženských společností k duchovním, pastoračním, charitativním, zdravotnickým, vzdělávacím nebo administrativní účelům nebo jejich právním předchůdcům.

Podle § 5 zákona o majetkovém vyrovnání skutečnostmi, v jejichž důsledku došlo v rozhodném období k majetkovým křivdám, jsou a) odnětí věci bez náhrady postupem podle zákona č. 142/1947 Sb., o revisi první pozemkové reformy, nebo podle zákona č. 46/1948 Sb., o nové pozemkové reformě (trvalé úpravě vlastnictví k zemědělské a lesní půdě), b) odnětí věci podle zákona č. 185/1948 Sb., o zestátnění léčebných a ošetrovacích ústavů a o organizaci státní ústavní léčebné péče, zákona č. 169/1949 Sb., o vojenských újezdech, zákona č. 95/1948 Sb., o základní úpravě jednotného školství (školský zákon), zákona č. 125/1948 Sb., o znárodnění přírodních léčivých zdrojů a lázní a o začlenění a správě konfiskovaného lázeňského majetku, a zákona č. 124/1948 Sb., o znárodnění některých hostinských a výčepnických podniků a ubytovacích zařízení, c) úkony učiněné Náboženskou maticí, jimiž nakládala s majetkem, který nevladnula, zejména při postupu podle vyhlášky č. 351/1950 Ú. I. I., o převzetí správy některých majetkových podstat náboženským fondem, d) dražební řízení provedené zkrácenou formou na úhradu pohledávky státu, e) darovací smlouva, pokud k darování došlo v tísní, f) kupní smlouva, pokud k uzavření kupní smlouvy došlo v tísní nebo za nápadně nevýhodných podmínek, g) odmítnutí dědictví v dědickém řízení, pokud k odmítnutí dědictví došlo v tísní, h) vyvlastnění za náhradu, pokud věc existuje a neslouží účelu,

pro který byla vyvlastněna, i) znárodnění anebo vyvlastnění vykonané v rozporu s tehdy platnými právními předpisy nebo bez vyplacení náhrady, j) politická nebo náboženská perzekuce anebo postup porušující obecně uznávané principy demokratického právního státu nebo lidská práva a svobody, včetně odepření nebo neposkytnutí ochrany vlastnického práva nebo odmítnutí ukončení procesu rozhodování o majetkových nárocích před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci, nebo k) převzetí nebo ponechání si věci bez právního důvodu.

Podle § 8 odst. 1 písm. h) zákona o majetkovém vyrovnání, věc nelze vydat v případě, že se jedná o věc konfiskovanou na základě dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel Českého a Slovenského národa nebo dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. o konfiskaci nepřátelského majetku a fondech národní obnovy.

Žalobce se podanou žalobou domáhá svého nároku dle zákona č. 428/2012 Sb., který má již v preambuli uvedeno, že byl parlamentem vydán s ohledem na snahu zmírnit následky některých majetkových a jiných křivd, které byly spáchány komunistickým režimem v období let 1948-1989, vypořádat majetkové vztahy mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi jako předpoklad plné náboženské svobody a umožnit tak obnovení majetkové základny církví a náboženských společností, svobodné a nezávislé postavení církví a náboženských společností, jejichž existenci a působení pokládá za nezbytný prvek demokratické společnosti. Z uvedeného plyne, že tento zákon byl přijat za účelem zmírnění některých majetkových křivd, nikoli uvedení do původního majetkového stavu, s tím, že rozsah a podmínky, jakým budou majetkové křivdy odčiněny je stanoven v tomto zákoně, který vymezuje tzv. rozhodné období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, kterým je zřetelně určena časová hranice, kterou nelze překročit. Současně zákon o majetkovém vyrovnání stanoví výluky, za kterých věci původně náležející církvím a náboženským společnostem nelze vydat, byť by ostatní podmínky zákona byly splněny, přičemž tyto výluky jsou specifikovány v ustanovení § 8 odst. 1.

Jak správně vyhodnotil okresní soud, na žalobce se vztahuje výluka z vydání majetku ve smyslu § 8 odst. 1 písm. h), zákona o majetkovém vyrovnání, dle kterého nelze vydat věc konfiskovanou na základě dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa, nebo dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy. Oba dekrety jsou součástí platného českého právního řádu a nebyly nikdy zrušeny (srovnej nález ÚS sp. zn. Pl ÚS 14/94, 14/1995 USn), byť doba a okolnosti jejich vzniku nemohou být považovány za standardní demokratickou historickou etapu. Dekret prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. se týkal zemědělského majetku, jímž se rozuměla zemědělská a lesní půda, k ní patřící budovy a zařízení, závody zemědělského průmyslu sloužící vlastnímu zemědělskému a lesnímu hospodářství, jakož i movité příslušenství a všechna práva, která jsou spojena s držbou konfiskovaného majetku, anebo jeho části, dekret prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., pak veškerého majetku nemovité i movitého, zejména i majetkových práv,

s výjimkou majetku konfiskovaného podle dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. Oba uvedené právní předpisy směřovaly, jak již z jejich názvu vyplývá proti nepřátelům, zrádcům a kolaborantům, jimiž se rozuměli z právnických osob především: Německá říše, Království maďarské, osoby veřejného práva podle německého nebo maďarského práva, německé nacistické strany, maďarské politické strany a jiné útvary, organizace, podniky, zařízení, osobní sdružení, fondy a účelové jmění těchto režimů nebo s nimi související, jiné německé nebo maďarské právnícké osoby, pokud jejich správa záměrně a aktivně sloužila německému nebo maďarskému vedení války nebo nacistickým a fašistickým účelům (srovnej § 1 odst. 1 dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb.), dále akciové a jiné společnosti, korporace, jejichž správa úmyslně a záměrně sloužila německému vedení války nebo fašistickým a nacistickým účelům. O tom, zda se jednalo o osobu, která splňuje kritéria pro konfiskaci podle dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. rozhodovaly ve věcech konfiskace podle § 1 odst. 4 okresní národní výbory, resp. podle § 6 odst. 1 vládního nařízení č. 4/1945 Sb. o volbě a pravomoci národních výborů okresní správní komise, zemský národní výbor však mohl kdykoliv v průběhu řízení věc převzít a rozhodnout jako prvoinstanční orgán. Majetek vlastníků, u kterých byly splněny podmínky stanovené dekrety prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. a č. 108/1945 Sb. byl konfiskován ex lege (k tomu více NS ČSR Rv II 70/47) a bez náhrady, což odpovídalo znění článku 109 Ústavní listiny z roku 1920. Řízení o konfiskaci bylo v těchto případech upraveno vládním nařízením č. 8/1928 Sb. z. a n. a směrnicí ministra vnitra č. 401/1945 Ú. I., završeno pak bylo výměrem konkretizujícím především rozsah konfiskace. Ohledně vlastnického práva k takto konfiskovanému majetku nebylo zapotřebí intabulace ani fyzické předání věci (srovnej nálezy ÚS sp. zn. II. ÚS 423/97, 127/1998 USn). Pro aplikaci § 8 odst. 1 písm. h) zákona o majetkovém vyrovnání není rozhodné, zda se jedná o věc konfiskovanou před rozhodným datem 25. 2. 1948 či po něm. Taková věc se tedy nevydává, i pokud jejím odnětím byla způsobena křivda v rozhodném období. Zákon o majetkovém vyrovnání neřeší majetkové křivdy způsobené registrovaným církvím a náboženským společnostem nacistickým režimem, na jehož opatření pak bylo navázáno v období 1945-1948 a v rozhodném období 1948-1990, a to navzdůry tomu, že dřívější restituční předpisy tuto možnost nevyklučovaly, a že i ústavní soud se danou problematikou zabýval ve druhé polovině 90. let 20. století a konstatoval, že konfiskace podle dekretu č. 12 a 108/1945 Sb. bylo mnohdy totalitní mocí zneužíváno k zabavení majetku a k likvidaci třídních nepřátel v rozhodném období po 25. 2. 1948. Majetkové nároky oprávněných osob však nelze odmítnout a na případ aplikovat § 8 odst. 1 písm. h) zákona o majetkovém vyrovnání, pokud by bylo prokázáno, že příslušné rozhodnutí o konfiskaci podle dekretu prezidenta republiky č. 12/1945 Sb. nebo č. 108/1945 Sb. bylo zrušeno, a to buď v rámci odvolacího řízení proti prvoinstančnímu rozhodnutí, nebo následného soudního řízení správního (viz Kříž J., Valeš V. Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, Komentář, 1. Vydání, Praha, C. H. Beck 2013, str. 208-211). Správnost či naplnění podmínek vyžadovaných dekrety č. 12/1945 Sb. nebo 108/1945 Sb. pro konfiskaci pak obecně nelze v soudních řízeních přezkoumávat. Pokud by byl mimo vymezený rámec připuštěn časový a věcný přezkum veřejnoprávního postupu, který byl titulem pro přechod vlastnického práva, znamenalo by to přiznat obecným soudům oprávnění, která v době vydání správních

aktů neměly (srovnej RC 187/47 z 5. 2. 1947 NS ČSR). V souvislosti s účelem restitučních předpisů vedoucím ke zmírnění některých majetkových křivd způsobených komunistickým režimem Ústavní soud ČR opakovaně uvedl, že v těchto řízeních lze zpochybnění správních aktů dosáhnout. Ústavní soud tedy přiznal obecným soudům oprávnění posuzovat zákonnost výměrů o konfiskaci ovšem pouze v rámci řízení o restitučních nárocích. Došlo-li k vydání konfiskačního rozhodnutí v rozhodném období, tj. od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, byť bylo vydáno na základě dekretu prezidenta, je soud povinen zabývat se zkoumáním, zda toto správní rozhodnutí bylo vydáno v souladu s tehdy platnými právními předpisy. Správní orgán ani soudy nejsou oprávněny k přímým zásahům a k rušení pravomocných rozhodnutí z minulého období. Pokud jde o správní akty přijaté v rozhodném období, jsou uvedené orgány oprávněny v případech restitučních řízení posuzovat dopad těchto rozhodnutí z hlediska v úvahu přicházejících restitučních titulů uvedených v restitučních předpisech (srovnej sp. zn. III. ÚS 225/96, IV. ÚS 738/01).

Na základě provedených důkazů bylo okresním soudem zjištěno, že žalobce byl rozpuštěn výnosem z [redacted] vydaným na základě nařízení o rozpuštění převedení a začlenění organizací v Sudetoněmeckých oblastech, na základě kterého došlo k zápisu předmětné nemovitosti v pozemkových knihách ve prospěch německých organizací. Zápis o obnovení vlastnického práva žalobce v pozemkových knihách není obsažen. Podle § 3 dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb. předmětný majetek byl předán pod národní správu s čímž korespondoval záznam v pozemkových knihách, dle kterého se poznamenává národní správa podle § 15, písm a) tohoto dekretu. Jak již výše zdůvodněno, vydáním konfiskačního dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb. o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy, ke dni účinnosti dekretu bylo nabyto vlastnictví státu ex lege, taktéž k předmětnému majetku. Že uvedeným postupem došlo ke konfiskaci předmětného majetku, dokládá rovněž vyhláška Ministerstva zdravotnictví ze dne 1. 10. 1948 o určení konfiskovaného lázeňského majetku [redacted] v obcích [redacted] a [redacted] která zmiňuje právoplatný výměr [redacted] ze dne [redacted] č. j. [redacted] kterým byla mimo jiné předmětná nemovitost konfiskována bez náhrady dle § 1 odst. 1 č. 1 a 2 dekretu prezidenta republiky č. 108 Sb. Namítal-li žalobce, že se proti uvedenému konfiskačnímu výměru odvolal, a že se jedná o vyhlášku [redacted] č. j. [redacted] jedná se ze strany žalobce o ryze účelová tvrzení, nemající oporu v provedených důkazech, neboť je zjevné, že odvolání bylo podáno do zcela jiné konfiskační vyhlášky. Žalobce tedy v řízení neprokázal podání odvolání proti konfiskačnímu výměru, který by se týkal předmětné nemovitosti, ani že by prostřednictvím opravného prostředku došlo ke zrušení tohoto konfiskačního výměru. Ve smyslu výše uvedených právních závěrů Ústavního soudu, v předmětném řízení soudu nepřisluší přezkoumávat vydaný konfiskační výměr týkající se předmětného majetku, neboť k jeho vydání došlo ještě před rozhodným obdobím, není proto oprávněn přezkoumávat správnost veřejnoprávního postupu.

Byly-li v souvislosti s vydáním dekretů vedeny diskuze na odborné úrovni, případně na úrovni vládní ve smyslu nemožnosti aplikace konfiskačních dekretů na

majetek církve, tak tyto diskuze bez následných legislativních kroků nemohly mít vliv na platnost již přijatých právních předpisů či správních aktů.

Předkládal-li žalobce k důkazu množství korespondence, kterou velmistr po skončení 2. světové války žádal vrácení majetku žalobci, tak tyto žádosti, byť adresované různým státním představitelům a správním orgánům, k obnovení vlastnictví podle tehdy platných právních předpisů, nevedly.

Žalobce se mohl domoci svého vlastnictví postupem podle zákona č. 128/1946 Sb. o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o nárocích z této neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzcházejících. Tento zákon v § 9 umožňoval vlastníkům uplatnit svůj nárok proti národní správě zavedený na takový majetek u soudu v případě, že orgán, který národní správu zavedl, žádost o vrácení majetku zcela nebo zčásti zamítl, nebo v případě, že rozhodnutí o takové žádosti nedoručil žadateli do tří měsíců ode dne, kdy byla žádost podána. V řízení nebylo tvrzeno ani prokázáno, že by žalobce tohoto právního prostředku k obnovení svého vlastnického práva využil.

Nepřípadná je rovněž právní argumentace žalobce o obnovení vlastnictví již na základě dekretu č. [REDAKCE] Sb. Z § 1 odst. 1 dekretu č. [REDAKCE] Sb. nelze dovodit, že by převody a jednání tam uvedené byly prohlášeny ex lege za bezpodmínečně neplatné. Stanoví-li se v odstavci 2, že způsob uplatnění nároků plynoucích z ustanovení odstavce 1 má být upraven zvláštním dekretem, pokud se tak nestalo již tímto, bylo tím dáno jasně najevo, že neplatnost nenastává již ex lege, že tedy žádný úřad ani soud nemůže z moci úřední prohlásit převody, resp. jednání tam uvedená za neplatná, nýbrž že je k tomu zapotřebí, aby postižený svůj nárok z tohoto ustanovení plynoucí uplatnil určitým způsobem, jenž teprve měl být upraven, a že tedy je zejména ponecháno postiženému na vůli, zda chce tento nárok uplatnit nebo neuplatnit, a tedy popřípadě se spokojit s tím, aby tento převod, resp. toto jednání bylo ponecháno v platnosti.

Dovožoval-li v odvolacích námitkách žalobce vlastnictví předmětné nemovitosti z označení vlastníkem v nálezu Nejvyššího správního soudu č.j. 690/46-6 ze dne 17.12.1948, k tomu lze pouze dodat, že v řízení byl předložen toliko koncept zmíněného nálezu z něhož jednak nelze učinit jednoznačný závěr o jeho vydání v předložené podobě a navíc z jeho obsahu je zřejmé, že se týká jiných konfiskačních výměrů, nedopadá tak na předmětný majetek, proto z něj nelze vlastnictví žalobce k předmětné nemovitosti dovozovat.

Odvolával-li se žalobce na usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 9. 2014 sp. zn. I. ÚS 4563, dle kterého ústavní soud uznal, že žalobce je osobou oprávněnou ve smyslu zákona o majetkovém vyrovnání, a že je oprávněn domáhat se navrácení svého historického majetku, tak interpretace tohoto nálezu Ústavního soudu ze strany žalobce je zavádivá. V citovaném nálezu Ústavní soud zmínil možnost žalobce domáhat se svých nároků v rámci zákona 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání, nicméně jednoznačně uvedl, že k otázce jak budou konkrétní nároky

stěžovatele posouzeny příslušnými orgány v režimu restitučního zákona č. 428/2012 Sb. se Ústavní soud nikterak nevyjadřuje.

Odvolací soud tak uzavírá, že okresní soud v daném případě, jde-li o právní posouzení věci, skutkový stav podřadil pod odpovídající právní normy a dospěl ke správnému právnímu závěru, že předmětný nemovitý majetek, jehož vydání se žalobce žalobou na nahrazení projevu vůle domáhá, včetně movitých věcí, které tvoří jeho vybavení, nelze vydat, neboť nesplňuje podmínky pro jeho vydání dle zákona č. 428/2012 Sb. Okresní soud správně vyhodnotil, že předmětný majetek je vyloučen z vydání podle § 8 odst. 1 písm. h) zákona o majetkovém vyrovnání z důvodu, že byl konfiskován dekretem prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., že se žalobci nestala majetková křivda ve smyslu § 5 v rozhodném období. Navíc žalobce neprokázal, že by alespoň po část rozhodného období byl vlastníkem majetku, jehož vydání se domáhá, nenaplnil tak předpoklad obsažený v § 2 písm. a) zákona o majetkovém vyrovnání.

Ze všech shora uvedených důvodů odvolací soud nepovažuje odvolací námítky žalobcem uplatněné ohledně výroku ve věci samé za důvodné, proto byl rozsudek okresního soudu v odstavci I. výroku podle § 219 o. s. ř. potvrzen.

Jde-li o výrok o nákladech řízení v odstavci II. výroku, změnil odvolací soud napadené rozhodnutí podle § 220 odst. 1 o. s. ř. Žalovaný byl v řízení úspěšný, ve smyslu § 142 odst. 1 o. s. ř. by mu příslušelo právo na náhradu nákladů řízení. Podle § 150 o. s. ř., jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat. S ohledem na okolnosti případu, kdy žalobce se domáhá navrácení historického majetku církve vůči státu, kdy v minulosti se jednalo o majetek žalobce, nicméně zákon o majetkovém vyrovnání s navrácením tohoto majetku nepočítá, s přihlédnutím k těmto okolnostem posuzované věci odvolací soud shledává důvody hodné zvláštního zřetele, pro něž žalovanému jako státu náhrada nákladů řízení přiznána nebyla.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a § 150 o. s. ř., kdy ze stejných důvodů nebyly přiznány žalobci ani náklady odvolacího řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle § 237 o. s. ř. dovolání k Nejvyššímu soudu v Brně ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení jeho písemného vyhotovení u Okresního soudu v Bruntále.

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Ostrava 22. srpna 2017

JUDr. Bohumír Židek, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Michal Vožar